

2. Васильєва Д. В. Актуальні проблеми розвитку малого бізнесу в Україні / Д. В. Васильєва. // Механізм регулювання економіки. – 2011. – №3. – С. 188–196.
3. Ломачинська І. А. Фінансове забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні / Ломачинська І. А. // Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. – 2012. – №3. – С. 13–16.
4. Мацелюх Н. П. Розвиток форм і методів кредитування малого і середнього бізнесу / Н. П. Мацелюх, О. М. Унінець. // Економічний часопис - XXI. – 2013. – №9. – С. 38–41.
5. Оксенюк К.І. Фінансове забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні / Оксенюк К.І. // «Молодий вчений». – 2017р. – С. 23–28.

УДК 336.743

Алла Іващенко

*к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
alla.ivashchenko@kneu.edu.ua*

ОЦІНКА РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ SME POLICY INDEX

ОЦЕНКА РАЗВИТИЯ БИЗНЕС-СРЕДЫ В СИСТЕМЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ SME POLICY INDEX

ASSESSMENT OF BUSINESS ENVIRONMENT DEVELOPMENT IN THE SYSTEM SME POLICY INDEX INDICATORS

Анотація. У дослідженні розглянуто основні переваги та недоліки розвитку бізнес-середовища в Україні. Виявлено основні стримуючі фактори розвитку сектору МСБ та визначено, що оцінку SME Policy Index може бути використано як інформаційний інструмент компаративного аналізу для країн східного партнерства.

Аннотация. В исследовании рассмотрено основные преимущества и недостатки в развитии бизнес-среды в Украине. Определены основные сдерживающие факторы развития сектора МСБ и выявлено, что оценка SME Policy Index может быть использована как информационный инструмент компаративного анализа для стран восточного партнерства.

Abstract. The main benefits and weaknesses of business development in Ukraine are revealed in the research. The author considered the main constraints for SME's development. It was identified that SME Policy Index assessment can be used as informational toll for conducting comparative analysis for Eastern partnership countries.

Беручи до уваги важливість розвитку малого та середнього бізнесу (МСБ) для економічного зростання є необхідним проаналізувати основні вигоди та перешкоди для його створення та подальшого розвитку. Зазначений аналіз можна провести з урахуванням показників різноманітних міжнародних рейтингових методик, зокрема Doing Business, Economic Freedom Index, SME Policy Index.

В дослідженні доцільно провести аналіз SME Policy Index, метою якого є виявлення основних сильних та слабких сторін бізнес-розвитку. Цей індекс застосовується для «emerging» економік щодо моніторингу та оцінки прогресу в політиці підтримки розвитку МСБ.

SME Policy Index був створений Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) Європейською Комісією, Європейською фундацією торгівлі та Європейським банком реконструкції та розвитку. Структура індексу представлена 10 принципами Акту розвитку малого бізнесу в Європі (Small Business Act for Europe – SBA), заснований на кращих практиках ведення бізнесу в ЄС.

Оцінка SME Policy Index проводиться для країн східного партнерства (Eastern Partner region), представники даного регіону мають майже рівні умови та особливості розвитку бізнесу, такі як величезні площі сільськогосподарських земель, значний рівень енергетичних та природних ресурсів, кваліфікована робоча сила, наявність різноманітних торговельних угод та ін.

Регіон східного партнерства включає Вірменію, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдову та Україну. Перше оцінювання зазначених країн було проведено у 2012 році, визначивши найбільш значимі проблеми для розвитку бізнесу.

Наступну оцінку було проведено в 2016, основною ідеєю якої було виявлення ключових досягнень та проблем у порівнянні з результатами 2012 року. Аналіз було направлено на оцінку політики щодо розвитку середовища для мікро-, малих та середніх підприємств [1].

Згадані вище оцінки є інформаційним джерелом для представників влади щодо вектору зміни перспектив політики в секторі МСБ та рекомендацій для їх розвитку. Також визначаються сильні та слабкі сторони в процесах створення, впровадження, контролю та моніторингу у порівнянні з попередніми досягненнями країни.

Крім того, SME Policy Index може бути використано як аналітичний інструмент компаративного аналізу економічного розвитку країн східного партнерства.

Розглядаючи такі існуючі в Україні проблеми як конфлікт на сході країни та відсутність ключових реформ у довгостроковому періоді, стагнацію економіки та її рецесію, можна сказати що саме ці фактори більшою мірою і спричиняють основні перешкоди у розвитку МСБ. У результаті оцінки 2016 було виявлено незначний прогрес для більшості бізнес сфер в Україні при порівнянні з 2012 роком.

Окрім того, слід відзначити позитивні зрушення у бізнес розвитку у період 2012-2016 рр. включаючи впровадження умов щодо спрощення процедур реєстрації бізнесу, розширення послуг електронного врядування, скасування торгових бар'єрів, орієнтація на стандарти ЄС тощо. З іншого боку, нестача доступу до фінансування та реальної довгострокової стратегії для розвитку МСБ можуть розглядатися як основні стримуючі фактори для бізнес-розвитку.

Для глибшого розуміння рівня привабливості економічних умов щодо розвитку МСБ є доцільним розглянути індикатори оцінки SME Policy Index (табл. 1)

Таблиця 1

SME POLICY INDEX В УКРАЇНІ У 2012 ТА 2016 РР. В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА У 2016 р.

Показник	Рейтинг для України 2012	Рейтинг для України 2016	Рейтинг для країн східного партнерства 2016	Тренд змін для України 2016/2012
1. Навчання підприємців та жіноче підприємництво	1,65	2,25	2,52	0,6
2. Банкрутство та надання другого шансу для підприємств МСБ	1,94	2,05	2,71	0,11
3. Регуляторні обмеження в політиці одо підтримки МСБ	2,13	2,45	2,95	0,32
4. Операційне середовище для підприємств МСБ	3,41	3,81	4,01	0,4
5А. Послуги підтримки для підприємств МСБ та стартапів	1,77	1,84	3,13	0,07
5В. Публічні закупівлі	2,57	2,73	3,12	0,16
6. Доступ до фінансування для підприємств МСБ	2,59	3,22	3,28	0,63
7. Стандарти та технічні регулювання	3,25	4,34	3,76	1,09
8А. Навички підприємництва	2,44	2,56	2,66	0,12
8В. Інновації	2,37	1,86	2,57	-0,51
9. МСБ в зеленій економіці	1,2	1,22	1,99	0,02
10. Інтернаціоналізація МСБ	1,93	1,63	2,79	-0,3

Джерело: сформовано автором на основі of [1, 2]

Табл. 1 демонструє головні зміни щодо політики підтримки МСБ в Україні згідно до кожного принципу Акту розвитку малого бізнесу в ЄС. Позитивна тенденція зростання

спостерігається для більшості факторів, але є виключення, які пов'язані з інноваціями та інтернаціоналізацією МСБ.

Найвищий рівень зростання характерний для показника 7 – стандарти та технічні регулювання та показник 1 – навчання підприємців та жіноче підприємництво. Позитивні зміни переважно стосуються посилення інституційного, регуляторного та операційного середовища (показник 3 – Регуляторні обмеження в політиці одо підтримки МСБ, 4 – Операційне середовище для підприємств МСБ та 2 – Банкрутство та надання другого шансу для підприємств МСБ)

Прогрес більшою мірою було досягнуто шляхом впровадження процедур дерегуляції економічної діяльності, пришвидшення процедур бізнес-реєстрації та використання інструментів електронного врядування.

Слабкі сторони стосуються переважно сфер банкрутства, оцінки впливу регуляторних процедур, загального регуляторного тягаря для бізнесу. Відсутність стратегії розвитку МСБ та плану дій спряють анти систематичному механізму здійснення політиці в секторі МСБ та існуванні вузьких місць в інституційних регулюваннях для МСБ.

Довгострокова стратегія для розвитку МСБ, включаючи створення більш привабливої законодавчої системи, удосконалення ефективності консультування між державним та приватним сектором, зокрема посередництво для МСБ у прийнятті законів, сприяння кооперації між дослідницькими інститутами та бізнесом, створення пільг для інноваційної діяльності МСБ повинні стати пріоритетними напрямками політики для влади в Україні.

Отже, міжнародні рейтинги, а саме SME Policy Index можна розглядати як напрям оцінки економіки в аспектах бізнес-розвитку, підкреслюючи основні сильні та слабкі сторони, які можуть бути корисними для інвесторів, фінансових і державних інституцій та інших учасників ринку.

Література

1. SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2016. Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe. Available at: https://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/development/sme-policy-index-eastern-partner-countries-2016_9789264246249-en#page23.
2. SME Policy Index. Eastern Partner Countries 2012. PROGRESS IN THE IMPLEMENTATION OF THE SMALL BUSINESS ACT FOR EUROPE. Available at: <http://www.oecd.org/global-relations/SMEEasternPartnership.pdf>.

УДК 330.341: 659.235

Світлана Кір'ян

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
ПВНЗ «Європейський університет»,
s_kiryan@ukr.net*

**ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ГОСПОДАРСТВ НААН**

**ФИНАНСИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ НААН**

**FINANCING OF INNOVATIVE ACTIVITIES SCIENTIFIC-RESEARCH
INSTITUTIONS NAAS**

Анотація. Фінансування інноваційної діяльності науково-дослідних установ НААН необхідне з метою підвищення інноваційних розробок в сільському господарстві. Розподіл бюджетних коштів здійснюється пропорційно прогнозованим обсягам витрат на виконання робіт у первинному насінництві. Розв'язання проблеми фінансування інноваційної діяльності науково-дослідних господарств має здійснюватися на більш організованій основі, з визначенням